

Záznam o besedě doprovodných osob při 2. kole Stezky písmáků, konaném v Praze dne 18. 11. 2012

V úvodu besedy přednesla ses. Veronika Justrová, KP oddíl Pandy, svoji esej nazvanou „Bible již v dětství?“ (podstatné pasáže eseje zde přebíráme).

Zahájila ji citátem z 2. list Timoteovi 3,15-17: Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.

Tento text vybrala jako podnět k uvažování nad myšlenkou, kterou vystihuje i staré české přísloví: „co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš“. Je samozřejmostí, že se děti od útlého věku učí různým dovednostem a návykům – čistit si před spaním zuby, vykoupat se, sami si nachystat jídlo, pomoci s úklidem v domácnosti apod. Většina rodičů dbá na tyto základní dovednosti, které dítě bude na 100% potřebovat ve svém dalším samostatném životě. Méně rodičů ale dbá na předání duchovních návyků – např. modlitba před spaním, čtení tzv. Jitřenky nebo studium Bible.

Mnoho rodičů uvádí, že je jejich dítě ještě příliš malé, ale rok sem, rok tam a jejich zmiňované „malé“ dítě nemá chuť se již tyto věci učit, protože má jinak nastavené zájmy a priority. Než se rodiče nadějí, může už být pozdě. Ses. Veronika sama nemá děti nemá, nicméně svoje názory podpořila tím, že má o 9 let mladšího bratra, u kterého výchovu viděla velmi zblízka, a je také v pozici rádkyně v Klubu Pathfinder. Protože vždy měla k dětem blízko, všimá si, že děti milují příběhy. Nevidí proto nic špatného na tom, když od malinka, kdy začínáme děti učit různá pořekadla a vyprávět pohádky před spaním, zařadíme do repertoáru i jednoduché veršičky a příběhy z Bible. Se starším bratrem v dětství rádi hráli příběhy jako divadlo – moc je bavilo si příběh přečíst a zahrát ho po svém. Kolikrát se i stalo, že koně představoval kočárek na panenky a kameny, kterými trefil David Goliáše, byla kolečka z papíru. Nyní, když jsou oba starší, si uvědomují, že mají oba kladný vztah k Bibli, orientují se v ní a na základě vědomostí z dětství mohou budovat svoje přesvědčení, v co vlastně věří. Zdůraznila také, že zapomínáme na úlohu domácích pobožností. Její rodiče dostali od církevního společenství ke svatbě velkou rodinnou Bibli a tento zvyk se jí líbí. Děti rády napodobují své rodiče – kluci chtějí být oblékáni jako jejich tatínci, umět s kladívkem a řídit auto. Malé slečny by zase vařily jako maminky, nebo si lakovaly nehty a malovaly se. Často si ani neuvědomujeme, jak bedlivě nás děti pozorují a přebírají si naše zvyky do svých životů.

Připomněla také jeden krátký příběh – holčička najde Bibli, přijde za maminkou a povídá: maminko, co to je? Maminka jí vysvětlí, že je to Bible, ta stejná kniha, co čte pořád dědeček. Načež holčička odpoví, že by ji tedy měli dát dědečkovi nebo komukoliv jinému, že se mu bude možná hodit, když ji oni nepoužívají. Někteří rodiče jsou totiž příliš zvyklí, že se jim o děti stará někdo jiný. Dopoledne jdou do školy, odpoledne jsou v družině, případně mají spoustu kroužků a s dětmi se setkají zase až večer - pokud jim do denního rozvrhu nezařadí ještě doučování, aby se s dětmi už nemuseli ani učit. Takže na nich vlastně neleží žádná zodpovědnost, co s dětmi dělat. Proto je pro některé z nich nepředstavitelné, že by měli vést děti ke čtení Bible a prohlubování svého vztahu s Pánem Bohem. Výmluva, že je dítě příliš malé, je však pro Veroniku osobně chabá. Copak v Bibli není dost příběhů, které právě malé děti milují? Stvoření či Noemova archa v Genesis, to jsou oblíbené příběhy na malování. Pro starší kluky je v Bibli

např. i spousta zápasů, viz zmíněný David a Goliáš anebo silný Samson. Samozřejmě i malé slečny si přijdou na své, například příběh o Ester je ideální pro slečny, které se o sebe rády starají. Roční lázně s kadeřnicí, šaty pro princeznu, no, zkuste si to představit! A v dospívání? Přísloví skrývá plno rad do života, Žalmy inspiraci pro modlitby a Nový zákon zaslíbení o novém životě. Přednášející zdůraznila, že každá věková kategorie může v Bibli najít svou oblast zájmů a koníčků, ale to bychom tu Bibli museli trochu znát. „Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš...“

Vždyť samotného Ježíše také učili číst svatá písma. Přeci ve 12 letech hovořil v chrámu s učiteli. A šlo by to, kdyby neznal z Bible vůbec nic? (Lukáš 2,41-52) Je smutné, že znalost Bible je brána jako přepych. Ano, je pravdou, že dnešní generace už moc ráda nečte a upřednostňuje počítač a televizi. Toho se dá ale také snadno využít. Existuje už plno malovaných či hraných filmů přímo pro děti, které jsou podle biblické předlohy. Zfilmovaný Josef, Mojžíš, Ježíš, ale i méně známí proroci, jako Izajáš, jsou snadno dostupné. Můžeme se proto s dětmi podívat na zfilmovanou verzi a pak je podnítit si to přečíst nebo převyprávět podle Bible a hledat například rozdíly. Vyprávět dětem před spaním jiné klasické příběhy, buď o životě Ježíše nebo různých hrdinů ze Starého zákona, je příjemné, protože děti moc rády poslouchají.

Až budou děti trochu starší a v pubertě budou nuceny se rozhodovat zda věřit nebo ne, může jim znalost Bible pomoci si zodpovědět na tuto otázku. Když budou vědět, co všechno Pán Bůh dokáže, jak svůj lid chrání a že se vyskytují i lidé, kteří se ne vždy měli dobře, jako např. Job, ale Pán Bůh jim to vždy několikanásobně vrátil, bude pro ně snazší si vybrat a odůvodnit před svými kamarády ze školy, jakou životní cestou se chtějí vydat. A žít podle Bible? Vždyť z Desatera vychází etika a zákony, z Přísloví plno rčení a například znalost izraelských králů Veronice kdysi pomohla k vylepšené známce z dějepisu. Když jsou potom děti starší a je jim úzko, může jim v hlavě zaznít nějaký verš či příběh, který si v dětství např. s rodiči četli. A jaké větší uklidnění může pro rodiče být než to, že jejich dítě z Písma svatého dobře ví, že je chrání nejvyšší Stvořitel.

Závěrem proto ses. Justrová uvedla, že by tímto chtěla povzbudit všechny rodiče a ty, kteří s dětmi úzce pracují, aby s dětmi studovali také Bibli. Není to zbytečné, i když výsledek možná není vidět hned. Ale může se i stát, že vám dítě přijde osobně poděkovat, že jste jeho život ovlivnili a díky studiu Bible se rozhodlo pro některé povolání, např. pomáhat lidem. Nikdy není pozdě začít...

Následná diskuse se soustředila především na bod, který referující navrhla, a sice, že Židé mají některé biblické texty „s hvězdičkou“. Měli bychom jako spo-

lečenství také utvářet cenzuru, od kolika let jsou které texty vhodné, nebo to záleží na vyspělosti samotného dítěte?

Přítomní (za moderování br. V. Jecha) probírali dále i možnosti a přínosy, které děti i dospívající dostávají ve společenství věřících, ať již to jsou kroužky mládeže anebo biblické hodiny pro dospělé, jež doplňují účast na bohoslužbách.

Neprodiskutované zůstaly autorčiny další otázky, které citujeme z jejího textu:

1. Ve škole děti dostávají na začátku roku seznam doporučené literatury. V sedmé třídě se tam vyskytne celý Starý a Nový zákon (pozn.: čerpám ze seznamu ze své školy). Není to moc velký úsek najednou a pozdě?
2. Kdy je dítě dostatečně „staré“ pro chápání a čtení Bible?
3. V dnešní době začíná být moderní nechávat dítě o všem rozhodovat samotné, aby si zvykalo na jeho zodpovědnosti. Měli bychom proto nechávat volně na dětech, jestli si budou Bibli chtít číst, nebo to aspoň do puberty trochu korigovat?
4. Jak moc bychom měli biblické příběhy modernizovat, aby děti pochopily myšlenku, ale neztratily pointu? Měli bychom vůbec modernizovat, případně jak to udělat správně?

Ses. Veronika Justrová vypracovala také tabulku námětů:

Příběh	Bible	Činnost	Věk
Stvoření	Genesis 1,1–2,3	malování stvoření do dnů	2 roky
Noemova archa	Genesis 6,5–8,22	modelování zvířátek, případně lodi dle pravých rozměrů zmenšeně	7 – 8 let
Desátá egyptská rána	Exodus 11–12,33	předvést si pravý Pesach	10 let
Svatyně	Exodus 25,1–9	vyrobiť model svatyně s příslušenstvím v měřítku	12 let
David a Goliáš	1. Samuelova 17,1–58	scénka	8 let
Podobenství o dvou stavitelích	Marek 7,24–27 (Lukáš 6,47-49)	názorná ukázka (lavor, pár kamenů/hromada písku, na tom lego panáček/domeček, polít vodou)	6 let
Pavlovy dopisy	Filipským, Koloským, Galatským ...	napsat vlastní poučný dopis společenství	15 let
Vlastní přísloví	Příslloví	vybrat si kapitolu, z ní 5 myšlenek a přepsat je dnešním jazykem	15 let
Vlastní podobenství	Matouš, Marek, Lukáš	vybrat si podobenství a zahrát ho/přepsat do dnešních podmínek	6 let/17 let
Den odpočinku	Izajáš 58, 13-14	diskutovat o správném prožívání Božího svatého dne */	13 let
Vděčnost	Žalm 118	napsat, za co vše jsem vděčný a proč Pánu Bohu	6 let
Chvály, modlitby	Žalmy	ráno jako chvála Pánu Bohu před celým dnem	15 let

Příběhy a činnosti jsou vybrané z mnoha vhodných, věk je jen velmi orientační. Dále lze zhlédnout zfilmovanou verzi a v Bibli najít rozdíly (filmy od BBC, malované od Maranathy, ...). Případně můžeme hrát deskové hry (např. Cesta do Kanánu, kvarteto, pexeso, skládat puzzle s obrázkem z příběhu) nebo na pochopení tématu (zdroj např. v knize Hry trochu jinak od Lesley Pinchbeckové).

V další části besedy přítomní přijali omluvu chyby při opravování kategorie v otázce z knihy Jób na straně organizátorů a prodiskutovali vysvětlení, proč byla správně odpověď a) v otázce z evangelií, která celá zněla:

Svědectví o tom, co se dělo od Ježíšovy smrti „prvního dne po sobotě“, se v jednotlivých evangeliích liší v řadě detailů. Shodují se však všechna čtyři v tom, že

- učedníci našli ke svému překvapení hrob prázdný, bez Ježíšova mrtvého těla.
- místo Ježíše se setkali v hrobě s anděly.
- veliký kámen, kterým byl hrob uzavřen, byl při jejich příchodu odvalený.

Br. Martin Hejl tvůrcům otázek zprostředkuje názor z besedy, že sice otázky po smyslu mají zůstat, avšak odpovědi necht' jsou přece jen zřetelnější (kdyby ve správné odpovědi nebylo slovo „učedníci“, měli by to soutěžící lepší pro rozhodování).

Beseda byla uzavřena vyjádřením potěšení z pokračující soutěže, a to jak na straně dohlížejcích tak organizátorů.

Zaznamenal: Vladislav Jech

Poznámka zapisovatele: */ v našich křesťanských společenstvích to je nejen neděle, ale i sobota u Církve adventistů s.d.